

Posudek na bakalářskou práci Alice Rytychové „Vnímaná sociální opora studentů se zdravotním postižením na Univerzitě Karlově v Praze“

Posudek vedoucí práce : Mgr. Seidlové Málkové, Ph.D. a konzultantky práce: Mgr. Terezy Brumovské

Práce Alice Rytychové se věnuje relevantnímu a dá se říci i atraktivnímu tématu z oblasti sociální psychologie (či možná v duchu odkazu Doc. Břicháčka: psychologie zdraví). Sleduje sociální oporu jako psychologický fenomén, jejíž výklad opírá o domácí i zahraniční literaturu.

Možná trochu netypicky vznikala tato práce nejen pod vedením dvou konzultantů: Gabriely Seidlové Málkové (vedoucí práce) a Terezy Brumovské, studentky doktorského studia na Národní irské univerzitě v Galway, hostující stážistky na FHS UK.

Téma této práce se rodilo relativně dlouho a autorka usilovala využít své možnosti přístupu k databázi zajímavé skupiny respondentů: dobrovolníků, kteří pracují s handicapovanými spolužáky ve studijních oborech UK, případně samotných studentů se zdravotním postižením. Poměrně dlouho hledala potřebnou oporu v odborné literatuře a konkrétní zacílení tématu své práce. Dá se říci, že především odborné konzultace, které vedla kolegyně Rytychová s Mgr. Brumovskou, M.Sc., pomohly autorce sestavit koherentní badatelský projekt.

Součástí tohoto posudku jsou proto i *vyjádření Mgr. Brumovské* (kráceno dle původního vyjádření ze dne 22.8.2011)- *zejména k teoretické části práce.*

Studentka ve spolupráci se mnou jevila v průběhu realizace této práce značný zájem o téma, prokázala samostatnost a aktivitu při hledání zdrojů literatury k tématu práce. Na pravidelných konzultacích aktivně reagovala na připomínky k tématu i k tvorbě její práce a projevila schopnost kritické diskuze o tématu. Navíc prokázala schopnost pracovat nejen s českou, ale i s cizojazyčnou literaturou a přispět tím k tématu nejen v českém, ale i evropském a světovém kontextu.

Po úvodním shrnutí definic sociální opory na základě české a zahraniční literatury se práce zabývá rozdělením a charakterizováním sociální opory, její kvality, přínosů a využití, ale i problematických stránek sociální opory, aby se následně blíže zaměřila na rešerši literatury o vnímané sociální opoře v rámci sociálních sítí. Vnímaná sociální opora je klíčovým pojmem práce a je zde definována zevrubněji s vlastním výkladem studentky. V této části práce bych chtěla vyzdvihnout systematický přehled naší i zahraniční literatury s porozuměním, které svědčí o základní orientaci studentky v tématu. Podrobnější zaměření na téma vnímané sociální opory v teoretické části je v souladu s tématem práce – sledování vnímané sociální opory a její kvality u studentů UK. Hlavním přínosem této části práce je základní přehled naší a zahraniční literatury o teorii i výsledcích výzkumů sociální opory s vlastním porozuměním studentky zejména v části o vnímané sociální opoře, čímž studentka přispívá k současné české diskuzi na toto téma.

Studentka navíc koncepci vnímané sociální opory v kontextu sociálních sítí studentů s postižením na UK dává do souvislosti s teorií přirozeného mentoringu. Konceptem přirozeného mentoringu Alice Rytychová teoreticky pojmenovává zejména práci asistentů studentů s postižením na UK, v rámci které je sociální opora studentům poskytována a zároveň je studenty i vnímána. Dokazuje tím porozumění tématu sociální opory v širších teoretických i praktických souvislostech a zároveň přispívá k diskuzi na téma mentorských vztahů v pomáhajících profesích a v oblasti českého dobrovolnictví.

Na teoretické vymezení sociální opory navazuje část práce, která se věnuje měřicím nástrojům tohoto fenoménu. Tyto měřicí nástroje jsou následně využity ve výzkumné části práce.

Z hlediska logiky struktury práce některé oddělené kapitoly sledují stejná témata a mohly by být sloučeny pod jednu kapitolu v rámci rešerše literatury. Tím by téma logicky lépe postupně gradovalo k přechodu na výzkumnou část práce a umožnilo lepší orientaci v tématu z pozice čtenáře. U některých referencí citací v textu chybí uvedení strany citace (str. 7).

Empirická část (Seidlová Málková):

Empirická část je pečlivě zpracovaná, obsahuje všechny části nezbytné pro detailní popis výzkumné studie. V návaznosti na teoretickou část práce, resp. na výzkum v této části práce reportovaný, autorka formuluje otázky pro vlastní výzkum. Popisuje strukturu zvoleného výzkumného vzorku: studentů se zdravotním postižením na UK. Možná by bývalo bylo vhodné čtenáři pojmenovat, v čem je zvolený vzorek specifický/ zajímavý ve vztahu k výzkumu sociální opory. Autorka pečlivě popisuje harmonogram sběru dat, včetně pilotní fáze přípravy užitých dotazníků. Srozumitelně vysvětluje a ve vazbě na teoretickou část argumentuje volbu užitého dotazníku- což bych ráda ocenila. Na stranách 31-50 pak popisuje zjištění, která zpracování dotazníků od 22 respondentů (z 137 oslovených). Detailně popisuje strukturu odpovědí u každé otázky v zadávaném dotazníku. Ke každé otázce pak nabízí tabulky a grafy znázorňující rozložení dat. Čtenář má tak jistě možnost pečlivě se s daty seznámit. Osobně bych ale také uvítala pasáže s komplexnějším shrnutím na konci logických úseků prezentace výsledků (první část dotazníku atp.). Jelikož autorka nepopisuje tabulky a grafy prezentované k jednotlivým otázkám, může být četba této části práce pro nezasvěceného čtenáře náročná. Rekapitulaci výsledků pak autorka věnuje zvláštní kapitole na níž navazují diskusní pasáže. V závěrečné části práce, nebo i v interpretacích bych osobně uvítala více interpretačních pasáží – z teoretické části práce má autorka pro interpretace výsledků své studie jistě dobrá východiska.

Celkové hodnocení práce: Práce kolegyně Rytychové je pečlivě zpracovaná s kvalitní teoretickou částí a metodologicky správně postavenou výzkumnou studií. Oceňuji provázanost teoretické části a části empirické. Text má kvalitní citační práci a bohaté literární zdroje, pevně postavenou a dobře argumentovanou výzkumnou studii. Nedostatky shledávám jen na úrovni interpretací zjištěných výsledků studie- zde má ještě autorka prostor pro další práci. Pro obhajobu navrhuji hodnocení velmi dobře.

Seidlová Málková

Praha 25.8.2011